

Vlaams
Parlement

ingediend op **229** (2019-2020) – Nr. 2
5 mei 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie
uitgebracht door Robrecht Bothuyne

over het ontwerp van decreet

tot bekrachtiging
van het besluit van de Vlaamse Regering
van 7 februari 2020
tot erkenning van Thor Park in Genk
als regelluwe zone voor energie

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Carina Van Cauter.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;
Gwenny De Vroe, Carina Van Cauter;
Johan Danen, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Tine Van den Brande;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

229 (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de minister	4
2. Bespreking	6
3. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie behandelde op 29 april 2020 het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 februari 2020 tot erkenning van Thor Park in Genk als regelluwe zone voor energie (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 229/1).

De door de minister gebruikte presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de minister

Decretale context

Minister *Zuhal Demir* stelt dat om de energietransitie succesvol te laten verlopen, innovatieve oplossingen nodig zijn die een flexibel energiesysteem faciliteren.

Nu wordt regelgeving meestal geschreven vanuit behoeften die in het verleden vastgesteld werden en is ze regelmatig een drempel voor de innovatie. Om daaraan te remediëren, is eind 2018 de figuur van regelluwe zones voor energie opgenomen in het Energiedecreet.

De nieuwe rechtsfiguur van de regelluwe zone voor energie is precies bedoeld als een proeftuin om te experimenteren met innovatieve technieken of praktijken, zonder te worden gehinderd door de generieke regelgeving. Op die manier passen regelluwe zones voor energie binnen de visie en de doelstellingen van het Vlaamse energiebeleid, en binnen het beleid van de Vlaamse Regering.

Het Energiedecreet heeft enkele principes vastgelegd. Zo is het de Vlaamse Regering die de regelluwe zones vaststelt bij besluit. Regelluwheid is ook maar mogelijk voor afgebakende bepalingen van het Energiedecreet. De afwijkingen mogen aldus geen betrekking hebben op bepalingen die de grondrechten van de burgers beschermen, bepalingen die betrekking hebben op de veiligheid en gezondheid van de burgers enzovoort. Een erkenning als regelluwe zone voor energie is ook altijd voorwaardelijk: het is de Vlaamse Regering die de voorwaarden bepaalt waaronder kan worden afgeweken van de bepalingen waarvoor regelluwheid wordt aangevraagd.

In regelluwe zones kunnen afwijkingen gelden voor bepalingen van of krachtens het Energiedecreet. Erkenningen kunnen dus ook afwijking geven voor regels van het Energiebesluit. Als de erkenning afwijkt van een bepaling van het Energiedecreet moet het erkenningsbesluit wel een gelijkwaardige rechtssituatie voor de rechtssubjecten bevatten.

Als het erkenningsbesluit afwijkt van decretale bepalingen moet het ook binnen de zes maanden bekrachtigd worden bij decreet, anders krijgt het geen uitwerking. Het Vlaams Parlement zal dus finaal steeds zijn fiat moeten geven of een erkenning als regelluwe zone voor energie plaats kan vinden. Deze laatste bepaling is ook de reden van dit agendapunt: er is nu een eerste erkenningsbesluit dat decretale bekrachtiging behoeft, namelijk dat van Thor Park in Genk.

Thor Park in Genk

De minister stelt vereerd te zijn met deze site. Daar waar vroeger steenkoolmijnen waren en haar vader gewerkt heeft, is er nu een eerste proeftuin. Het vormt ook voor de stad Genk een erkenning.

Thor Park heeft sterke troeven om te dienen als living lab voor innovaties ter ondersteuning van de energietransitie in al haar facetten (technologisch, sociaal,

regelgevend, economisch enzovoort) en dat door de aanwezigheid van verschillende spelers, zoals EnergyVille, IncubaThor en de T2-campus.

De stad Genk heeft op 26 augustus 2019, samen met die spelers en nog enkele andere partners, de aanvraag tot erkenning als regelluwe zone voor energie ingediend.

De aanvraag bundelt de experimenten in drie onderzoeksluiken rond energiegemeenschappen: ten eerste het optimaliseren en uitwisselen van lokaal opgewekte (hernieuwbare) energie door middel van nieuwe marktorganisatiemodellen voor energiediensten; ten tweede het specifieke intelligente gebruik van thermische energie in een multi-energiecontext en ten slotte de rol van gelijkstroomnetten.

Op vandaag is de aanvraag van Thor Park de eerste en de enige. Mogelijks is dit een goed voorbeeld en volgen nog andere.

Het erkenningsbesluit

De stad Genk heeft een afwijking gevraagd van artikel 4.3.1 van het Energiedecreet. Dat artikel stelt dat de levering van elektriciteit en aardgas onderworpen is aan de voorafgaande toekenning van een leveringsvergunning door de VREG.

De stad Genk motiveert haar aanvraag door te stellen dat de voorwaarden waaraan aanvragers van een leveringsvergunning moeten voldoen en meer in het bijzonder de voorwaarden met betrekking tot de financiële en technische capaciteit, te zwaar zijn om door een kleine, lokale leverancier te worden vervuld.

Een eventuele afwijking impliceert ook een afwijking van diverse artikels van het Energiebesluit.

De erkenning gaat echter slechts gedeeltelijk in op de aanvraag. Voor de bepalingen die invulling geven aan de Europeesrechtelijke verplichting om activiteiten inzake netbeheer juridisch af te scheiden van de activiteiten inzake levering en productie, de zogenaamde ontvlechting (unbundling) is een afwijking immers ongewenst, ook omdat het uitsluiten van de toepassing van artikel 3.1.14 van het Energiebesluit kan leiden tot schending van het gelijkheidsbeginsel. Daarom maakt de erkenning die bepalingen van overeenkomstige toepassing.

Ook belangrijk om op te merken, stelt de minister, is dat Thor Park ook als regelluwe zone deel blijft uitmaken van het distributienet. Fluvius is en blijft daarvan de uitbater.

De openbardienstverplichtingen en de Vlaamse energieheffing blijven ook onverkort van toepassing voor Thor Park.

Om de noodzakelijke 'gelijkwaardige rechtssituatie' te creëren, voorziet de erkenning in de figuur van 'energiesyndicus-leverancier', die de stad Genk als erkenninghouder moet aanduiden. De energiesyndicus zal energie en energiediensten leveren op het Thor Park en moet daarbij voldoen aan alle verplichtingen van een leverancier.

Het erkenningsbesluit omvat nog verscherpte rapporteringsverplichtingen, die er onder meer moeten voor zorgen dat beleidsaanbevelingen rond energiegemeenschappen ook worden nageleefd.

Er is een externe expert aangeduid op kosten van de erkenninghouder, de Stad Genk, die de tussentijdse rapporten en het eindrapport kritisch zal moeten evalueren.

De VREG zal toezicht houden over de erkenning.

Ten slotte stelt de minister dat de tijdsduur van de erkenning beperkt is tot vijf jaar en het erkenningsbesluit in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

2. Bespreking

Andries Gryffroy vindt de erkenning een zeer goede zaak, want de N-VA is reeds lang vragende partij voor regelluwe zones waar in de tijd en geografisch beperkt nieuwe zaken in het kader van de energietransitie kunnen worden onderzocht. Hij heeft tevens weet van meerdere dergelijke interessante aanvragen in voorbereiding. Onder meer één van een industrieterrein in Buggenhout, Dendermonde. Daar is het de doelstelling om proberen uit te rekenen wat een energiegemeenschap naast het juridische voordeel ook als financiële voordelen heeft.

Hij vraagt zich wel af of er voor elke dergelijke zone een nieuw ontwerp van decreet moet worden opgesteld.

Johan Danen is ook van oordeel dat een regelluwe zone heel wat kansen inhoudt om de energietransitie vooruit te helpen. Het is immers moeilijk disruptief te zijn als men gebonden is aan de huidige regelgeving. Hij vindt het tevens symbolisch dat men te midden van de terrils kan overstappen van het 'zwarte goud' naar het 'groene goud'. Zijn partij is hier dan ook een partner in.

Robrecht Bothuynne stelt dat uiteraard ook zijn fractie het decreet zal ondersteunen. Er is reeds lang vraag naar regelluwe zones. Het project in Genk is daarbij ook reeds geruime tijd in voorbereiding. Ook hij is benieuwd naar de andere projecten die hieromtrent op stapel staan. Hoe ver staat het daarmee?

Carina Van Cauter stelt dat ook haar fractie het ontwerp zal goedkeuren. Een liberale minister lag immers aan de basis van de decretale regeling die het nodige kader vastlegde. Ze stelt dat het van bij de aanvang de bedoeling was om te komen tot breed gedragen projecten. Bij deze eerste toepassing kan men dan ook vaststellen dat het initiatief komt vanuit de stad Genk en dat een hele reeks andere partijen werden betrokken. Men kan ook zien dat diverse instanties als de VREG, het VEA, Fluvius en het VLAIO positief staan ten opzichte van dit project. Het project vormt aldus een eerste toepassing die op het terrein zal worden gerealiseerd en waarbij zonder ellenlange procedures kan gewerkt worden aan de energietransitie.

Leo Pieters wil ook de steun van zijn fractie toezeggen en stelt uit te kijken naar de resultaten van het project.

Minister *Zuhal Demir* antwoordt dat in principe telkens een bekrachtigingsdecreet vereist is wanneer er een afwijking van een decretale regeling wordt toegestaan. Dit is niet zo wanneer er enkel een afwijking van het Energiebesluit is.

Ze stelt dat er momenteel geen nieuwe aanvragen bekend zijn maar dat er wel meerdere contacten waren, zoals het vermelde project in Dendermonde.

Verder is ze tevreden met de kamerbrede steun. Bij de energietransitie is er vaak een zekere schrik of terughoudendheid, maar een bezoek aan de site kan overtuigen dat hier ook veel kansen liggen.

3. Stemming

Ter stemming gelegd worden de artikelen 1 tot en met 3, en het ontwerp van decreet als geheel, unaniem aangenomen met 12 stemmen.

Carina VAN CAUTER,
voorzitter

Robrecht BOTHUYNE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

VEA	Vlaams Energieagentschap
VLAIO	Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt